

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

PEŁNOMOCNIK RZĄDU
DO SPRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
SEKRETARZ STANU

Maja Nowak
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

BON-IV.055.12.2026.IM

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Na podstawie art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), po rozpatrzeniu petycji z dnia 17 kwietnia 2026 r.

, niniejszym
zawiadamiam o sposobie jej rozpatrzenia:

Ad. 1

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach przebudowy modelu orzekania o niepełnosprawności realizuje od grudnia 2025 r. projekt „Przebudowa modelu orzekania o niepełnosprawności” finansowany ze środków Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS), działanie 03.04 - Nowe rozwiązania na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Celem projektu jest przygotowanie kompleksowego modelu orzekania o niepełnosprawności, odpowiadającego na indywidualne potrzeby osób z niepełnosprawnościami oraz dostosowanie systemu świadczeń i innych form wsparcia.

Zmodyfikowany model orzekania o niepełnosprawności będzie oparty o Międzynarodową Klasyfikację Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF), a także zgodny z postanowieniami Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (KPON). Będzie pierwszym krokiem do stworzenia w pełni kompleksowego i zintegrowanego systemu orzekania o niepełnosprawności. Uproszczony system świadczeń będzie odpowiedzią na indywidualne potrzeby danej osoby zarówno w życiu codziennym, jak i w sferze społeczno-zawodowej. System zapewni podmiotowość osobom z niepełnosprawnościami oraz będzie zgodny z zasadami proporcjonalności i sprawiedliwości społecznej.

W ramach projektu wypracowane zostaną także rozwiązania mające na celu scalenie, rozproszonego obecnie systemu świadczeń oraz służące kompensacji zwiększonych kosztów życia wynikających z niepełnosprawności, jak również narzędzia i mechanizmy służące indywidualizacji wsparcia. W ramach projektu wybrane lub przygotowane zostaną

narzędzia do przeprowadzania oceny wraz z narzędziami do oceny funkcjonalnej u dzieci z niepełnosprawnościami, uwzględniające powiązanie niepełnosprawności z kolejnymi etapami rozwoju psychoruchowego i społeczno-emocjonalnego dziecka. Opracowanie narzędzi przeprowadzone zostanie w odniesieniu do tych obszarów funkcjonowania dla których nie ma narzędzi do oceny lub narzędzia te nie opisują danego obszaru w pełnym zakresie. W wyniku realizacji zadania wypracowane zostaną kryteria ustalania niepełnosprawności oraz kryteria kwalifikacji do świadczeń i innych instrumentów wsparcia. Wypracowane zostaną również zasady organizacji systemu orzekania o niepełnosprawności, z uwzględnieniem nadzoru oraz procedury orzeczniczej wraz z postępowaniem odwoławczym. Opracowana zostanie struktura systemu orzecznictwa obejmująca optymalną sieć podmiotów orzeczniczych oraz ich lokalizację na podstawie danych demograficznych, w tym odnoszących się do liczebności osób z niepełnosprawnościami w poszczególnych jednostkach podziału terytorialnego kraju, z uwzględnieniem zapewnienia równego dostępu bez względu na miejsce zamieszkania oraz dostępności w rozumieniu ustawy o zapewnieniu dostępności.

Realizacja jednego z zasadniczych celów, jakim jest integracja wypracowanego w ramach projektu systemu orzekania o niepełnosprawności, z innymi systemami orzeczniczymi w zakresie stosowanych metod wieloaspektowej oceny zapewniona zostanie między innymi poprzez powołanie Rady Programowej, czyli ciała konsultacyjnego reprezentującego instytucje odpowiedzialne za poszczególne systemy orzecznicze. Kształt i zasady działania zespołu ustalone zostaną przed rozpoczęciem działań merytorycznych w projekcie. Eksperti powołani przez to ciało, reprezentujący różne systemy orzecznicze, będą uczestniczyć w różnych etapach prac w projekcie.

Rada Programowa będzie składała się w szczególności z przedstawicieli Partnera Wiodącego, ZUS, MEN i innych organów orzeczniczych, PFRON oraz przedstawicieli środowiska osób z niepełnosprawnościami.

Opracowane zostaną narzędzia informatyczne z platformą e-learningową stanowiące moduł merytoryczny dla personelu orzeczniczego oraz przeprowadzone zostaną szkolenia dla kadry orzeczniczej i pracowników administracyjnych.

Platforma służyć będzie merytorycznej i organizacyjnej standaryzacji zadań realizowanych przez orzeczników i pracowników administracyjnych oraz wprowadzeniu jednolitych standardów przygotowania i podnoszenia kwalifikacji przez kadre systemu orzekania, w szczególności specjalistów odpowiedzialnych za przeprowadzanie wieloaspektowej oceny z zastosowaniem wypracowanych w przedmiotowym projekcie narzędzi diagnostycznych. Z uwagi na zmieniające się uwarunkowania zdrowotne i środowiskowe niepełnosprawności platforma zagwarantuje możliwość odpowiedniego reagowania na pojawiające się nowe zjawiska w obszarze zdrowia, funkcjonowania oraz rozwoju instrumentów kompensujących potrzeby wynikające z niepełnosprawności. Przygotowane zostaną zróżnicowane formy i narzędzia służące przygotowaniu i stałemu podnoszeniu kompetencji kadry orzeczniczej, takich jak wzory dokumentacji oraz narzędzi do oceny, prezentacji, przewodników i instrukcji do oceny, filmów instruktażowych, video explainerów, testów sprawdzających, webinarów, bazy dobrych praktyk orzeczniczych.

W ramach zadania przewiduje się przygotowanie i przeprowadzenie szkoleń dla kadry specjalistów dotyczących nowego systemu orzekania, w tym szkoleń informatycznych. Projekt zakłada zaangażowanie w proces orzeczniczy, a tym samym przeszkolenie, m.in. lekarzy, fizjoterapeutów, psychologów, doradców zawodowych oraz innych osób dysponujących doświadczeniem w badaniu potrzeb osób w różnym zakresie zdrowotnym,

którzy będą stanowili specjalistyczną kadrę orzeczniczą. Przewiduje się, że oprócz specjalistów przeszkoleni zostaną także pracownicy administracyjni. Szkolenia odbędą zgodnie z założeniami nowego modelu systemu orzekania. Założeniem jest przeszkolenie ponad 2 tys. specjalistów oraz ponad 1 tys. pracowników administracyjnych.

Harmonogram Projektu przedstawia się następująco:

1. Analiza obecnie funkcjonującego systemu orzekania o niepełnosprawności i systemu świadczeń oraz innych instrumentów wsparcia z uwzględnieniem rozwiązań zagranicznych (planowany czas realizacji od IV kw. 2025 r. - III kw. 2026 r.)
2. Opracowanie modelu wieloaspektowej oceny, mającej na celu ustalenie niepełnosprawności i kwalifikację do instrumentów wsparcia (planowany czas realizacji: II kw. 2026 - I kw. 2027).
3. Wypracowanie ostatecznego kształtu modelu wieloaspektowej oceny, mającej na celu ustalenie niepełnosprawności i kwalifikację do instrumentów wsparcia na podstawie wyników przeprowadzonych badań i konsultacji oraz przygotowanie rozwiązań legislacyjnych (planowany czas realizacji: III kw. 2026 - II kw. 2027).
W zadaniu przeprowadzone zostaną konsultacje społeczne w bezpośredniej formie (warsztaty regionalne), z reprezentatywnym udziałem środowiska osób z niepełnosprawnościami oraz osób z najbliższego otoczenia (16 warsztatów konsultacyjnych z udziałem co najmniej 480 osób, średnio 30 osób na każdym warsztacie). Przeprowadzone zostaną również konsultacje eksperckie z udziałem ekspertów reprezentujących środowiska akademickie, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami, w formie analizy wypracowanych rozwiązań oraz warsztatów konsultacyjnych (co najmniej 5 analiz eksperckich oraz co najmniej 5 warsztatów makroregionalnych z udziałem co najmniej 100 ekspertów, średnio 20 ekspertów na każdym warsztacie). Wynikiem przeprowadzonych konsultacji społecznych i eksperckich będzie przygotowany raport wraz z konkretnymi propozycjami ewentualnych zmian.
4. Wypracowanie jednolitego systemu świadczeń obejmującego funkcjonujące obecnie świadczenia i instrumenty wsparcia wraz z rozwiązaniami legislacyjnymi (planowany czas realizacji: I kw. 2026 - II kw. 2027)
5. Przygotowanie systemu informatycznego przeznaczonego do standaryzacji i zarządzania wszystkimi zadaniami składającymi się na proces orzekania o niepełnosprawności oraz kwalifikacji do świadczeń i innych instrumentów wsparcia (planowany czas realizacji: III kw. 2026 - I kw. 2028).
6. Opracowanie narzędzia informatycznego z platformą e-learningową stanowiącego moduł merytoryczny dla personelu orzeczniczego oraz przeprowadzenie szkoleń dla kadry orzeczniczej i pracowników administracyjnych (planowany czas realizacji: III kw. 2026 - I kw. 2028).
7. Dostosowanie struktury administracyjnej i organizacyjnej systemu orzekania o niepełnosprawności do zaprojektowanych nowych rozwiązań (planowany czas realizacji: III kw. 2026 - I kw. 2028).

Podczas poprzedniego spotkania z przedstawicielami Związku (23 lutego 2026 r.) o projekcie opowiadał przedstawiciel Partnera, Pan Robert Jagodziński. Szczególnie podkreślił, że obecni pracownicy stanowią źródło wiedzy i doświadczenia dla osób opracowujących obecny projekt. Pan Robert Jagodziński zaprosił obecnych związkowców do współpracy, zwłaszcza w obszarze konsultacji, które będą odbywały się w ramach realizacji zadania pierwszego.

Ad. 2

Mając na uwadze obecny etap prac (początkowy) nad realizacją projektu „Przebudowa modelu orzekania o niepełnosprawności” nie ma możliwości składania deklaracji, w zakresie takim jak na przykład gwarancja zatrudnienia pracowników zespołów w strukturze nowego modelu orzecznictwa.

Ad. 3

Podstawę finansowania działalności zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności, stanowi art. 6 ust. 1a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913, ze zm.). Zgodnie z tym przepisem wydatki związane z tworzeniem i działalnością zespołów są pokrywane ze środków budżetu państwa. Wydatki te mogą być również pokrywane ze środków finansowych jednostek samorządu terytorialnego.

Zaplanowanie środków finansowych na działalność zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności odbywa się corocznie z udziałem Wojewody na podstawie wykazanego przez zespoły zapotrzebowania i uwzględnienia zaangażowania w realizację zadań środków własnych poszczególnych samorządów.

Jednocześnie należy nadmienić, że zgodnie z § 11 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu oraz trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej z dnia z dnia 13 lipca 2025 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 984, z późn. zm.) wstępne kwoty wydatków i wyjściowe kwoty wydatków dla poszczególnych dysponentów części budżetowych przekazuje dysponentom Minister Finansów.

Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych nie uczestniczy w ustalaniu założeń do rocznych planów finansowo-rzeczowych Wojewodów. Plany te konstruowane są przez wojewodów bezpośrednio z Ministrem Finansów, bez udziału Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Sposób procedowania założeń do planów został określony przez Ministra Finansów.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej mając świadomość w zakresie corocznego zwiększonego zapotrzebowania na środki finansowe w obszarze orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności oraz przekazywanych przez Wojewodów informacji na temat szacowanych kwot niedoboru występuje corocznie do Ministerstwa Finansów o uruchomienie rezerwy na ten cel.

Środki z rezerwy celowej poz. 38 Środki na dofinansowanie zadań realizowanych przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, na realizację karty parkingowej oraz na realizację legitymacji osoby niepełnosprawnej zostają rozdysponowane pomiędzy poszczególnych Wojewodów na działalność powiatowych zespołów, Minister Finansów wydaje decyzje budżetowe i środki finansowe zostają przekazane Wojewodom.

Mając na uwadze, że w ostatnich latach zgłaszane przez Wojewodów zapotrzebowania na dodatkowe środki dla powiatowych i wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności znacznie przekracza wysokość pozostającej do dyspozycji rezerwy celowej w poz. 38 Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych podejmowało działania w kierunku znalezienia i uruchomienia dodatkowych środków na bieżące działanie zespołów do spraw poprzez zidentyfikowanie rezerw, co do których możliwe było wystąpienie o zmianę przeznaczenia. Równoległe prowadzone były rozmowy

z Wojewodami odnośnie konieczności podejmowania działań, których celem było zidentyfikowanie w budżetach wojewodów środków, które Wojewoda może przekazać na funkcjonowanie zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Ad. 4

Uchwałą Nr 62 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu "Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027", (MP. Z 2024 r. poz. 505) wprowadzony został Program, adresowany do pracowników zatrudnionych w ramach stosunku pracy w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, o których mowa w art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 639), celem którego jest dofinansowanie wynagrodzeń wskazanej grupy pracowników realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, w postaci dodatku motywacyjnego.

Podstawą prawną wskazanego rządowego Programu jest art. 24 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zgodnie z którym Rada Ministrów może przyjąć rządowy program dofinansowania wynagrodzeń oraz kosztów składek od tych wynagrodzeń, pracowników określonych w tym programie, zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub na ich zlecenie (na podstawie art. 25 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), w tym pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej wykonujących zadania określone w art. 18 ust. 1 oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Adresatami Programu są pracownicy realizujący zadania z zakresu pomocy społecznej w następujących jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej:

- ośrodkach pomocy społecznej,
- powiatowych centrach pomocy rodzinie,
- centrach usług społecznych – w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818),
- domach pomocy społecznej,
- placówkach specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego,
- ośrodkach interwencji kryzysowej,
- ośrodkach wsparcia, w tym:
 1. Ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w tym środowiskowych domach samopomocy).
 2. Dziennych domach pomocy.
 3. Domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.
 4. Schroniskach dla osób bezdomnych.
 5. Schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.
 6. Klubach samopomocy.

Do dodatku motywacyjnego uprawnieni są zatem pracownicy zatrudnieni na określonych stanowiskach wykazanych do sprawozdania MRiPS-06 za 2022 rok – „Wybrane jednostki organizacyjne pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz zatrudnienie w systemie pomocy społecznej”.

Pracownik zatrudniony w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej otrzyma dodatek motywacyjny jeżeli realizuje on zadania z zakresu pomocy społecznej a także w latach ubiegłych jego stanowisko pracy było wykazywane w statystyce resortowej tj. do sprawozdania MRiPS-06 za 2022 rok – „Wybrane jednostki organizacyjne pomocy

społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz zatrudnienie w systemie pomocy społecznej”.

Wprowadzone dodatki są formą wsparcia samorządów w realizowanych przez nie zadaniach własnych i odpowiedzią na wieloletnie apele pracowników systemu pomocy społecznej. Można zatem założyć, że udzielone samorządom wsparcie, pozwoli na podwyższenie wynagrodzeń pozostałych pracowników samorządowych – w zależności od struktury organizacyjnej ustalonej w danym samorządzie i lokalnych potrzeb.

Dodatki do wynagrodzeń są tylko formą wsparcia samorządów w realizacji zadań, bowiem podstawą ustalania poziomu wynagrodzenia pracowników samorządowych w zależności od zajmowanego stanowiska, posiadanego wykształcenia oraz stażu pracy są przepisy wydane na podstawie ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1135) określające zasady wynagradzania tej grupy pracowników, tj.:

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. 2024 r. poz. 1638, z późn. zm.),
- regulamin wynagradzania wydawany przez pracodawcę samorządowego.

Rada Ministrów nie kształtuje wynagrodzeń poszczególnych pracowników samorządowych w tym pracowników samorządowych zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej. Decyzje o wysokości i składnikach wynagrodzeń tych osób należą wyłącznie do ich pracodawców.

Pracownicy powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności realizują zadania zlecone administracji rządowej z zakresu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913, ze zm.), na które samorzady otrzymują dotację z budżetu państwa. Zgodnie z art. 6 ust. 1a ww. ustawy wydatki związane z tworzeniem i działalnością zespołów są pokrywane ze środków finansowych budżetu państwa. Wydatki te mogą być również pokrywane ze środków finansowych jednostek samorządu terytorialnego.

Zauważalny jest coroczny wzrost dotacji budżetowej przeznaczonej na działalność powiatowych zespołów.

Analizy finansowe dotyczące liczby pracowników powiatowych zespołów i ewentualnych kosztów objęcia tychże pracowników dodatkami finansowymi zostały przekazane przez Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych na potrzeby prowadzonych analiz w tym temacie.

Ad. 5

Zgodnie z art. 6a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych to Starosta w ramach zadań z zakresu administracji rządowej powołuje i odwołuje powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności, po uzyskaniu zgody Wojewody oraz przedkłada Wojewodzie informacje o realizacji zadań. Zgoda Wojewody wymaga uzyskania opinii Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Wojewoda po zasięgnięciu opinii starostów oraz uzyskaniu opinii Pełnomocnika ustala obszar działania powiatowego zespołu, który może obejmować swoim zasięgiem więcej niż jeden powiat, oraz siedziby wyjazdowych składów orzekających w powiatach, w których nie powołano powiatowego zespołu. Wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności, powołuje i odwołuje Wojewoda, po zasięgnięciu opinii Pełnomocnika.

Wojewódzki zespół stanowi wyodrębnioną komórkę organizacyjną w urzędzie obsługującym wojewodę, podległą bezpośrednio wojewodzie. Obsługę administracyjno-biurową wojewódzkiego zespołu zapewnia urząd obsługujący wojewodę. Przewodniczący wojewódzkiego zespołu reprezentuje zespół na zewnątrz i kieruje jego pracami.

Mając na uwadze przedmiotowe przepisy to do zadań Wojewody oraz Starosty należą decyzje kadrowe w zakresie działania Zespołów.

Ad. 6

Postulat dotyczący objęcia pracowników zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności statusem funkcjonariusza publicznego wymaga zmian ustawowych o charakterze systemowym i wykracza poza właściwość Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

W związku z powyższym postulat ten zostanie przekazany do rozpatrzenia zgodnie z właściwością właściwym organom administracji rządowej.

Ad. 7

Deklaruję wsparcie i chęć spotkania, celem omówienia zmian poprawiających obecne funkcjonowanie zespołów.

Z wyrazami szacunku
PEŁNOMOCNIK RZĄDU
DO SPRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
SEKRETARZ STANU
Maja Nowak
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/